

Inspirationsmateriale

Muslinger

Fag

Natur/teknik

Klassetrin

0.-3. klasse

Beskrivelse

En aktivitet, hvor eleverne ser, hvordan en musling lever

Formål

- At give eleverne kendskab til et af lavvandsfaunaens almindelige dyr
- At give eleverne kendskab til, hvordan dyr er tilpasset livet i vand

Trinmål

Efter 2. og 4. klasse: A5, A6, B5, D1, D2, D5, D8, D9

Trinmåloversigten findes [her](#)

Forberedelse

Til denne aktivitet skal du finde et stykke strand, en badebro, en hofde eller en lavbundet strand som f.eks. ved Kalø. Inden selve ekskursionen må det anbefales, at du besøger området og ser efter muslinger. Muslingerne kan være lettere at få fat i ved lavvande. Tjek tidevandstiderne og vejrudsigten dagen før.

Hvad skal du bruge?

- Plastposer
- Dunk til transport af vand til akvarium
- Plastik-akvarium
- Iltpumpe

Sådan gør du

På stranden:

Lad eleverne gå en lang tur langs stranden og lad dem samle alle de forskellige muslingearter, de kan finde, og også gerne mange (max. 25) af hver art. Bed eleverne sortere muslingerne i arter, og læg samme slags på række under hinanden. Læg mærke til variationen mellem arterne og inden for den enkelte art.

Langs stranden er der sikkert et sted, hvor man kan samle levende blåmuslinger. Måske skal de hentes med en rive, hvis de ligger på lidt dybere vand. Opbevar dem i en spand med lidt havvand og tag dem med hjem. Fyld en pose eller en spand med ekstra havvand.

På skolen:

I klassen fyldes et akvarium med havvand, og der installeres en iltpumpe. Muslingerne sættes over i akvariet, og i løbet af en times tid vil de begynde at åbne sig. Man kan se to åbninger: ind- og udåndingsåbningen. Prøv at sætte en dråbe frugtfarve ved de to rør og se, hvad der sker. Hvordan får blåmuslingen føde? Prøv at lægge mærke til, hvordan muslingerne bevæger sig, og hvordan de sidder fast.

Baggrund

Muslinger er en af de tre store klasser af bløddyr: Blæksprutter, snegle og muslinger. Næsten alle muslinger har en beskyttende skal, der består af to dele.

Næsten alle danske muslinger er filterorganismer, hvor gællerne, foruden at fungere som åndeorgan, opfanger næringspartikler, der transporteres til muslingens mund.

Muslingerne er æglæggende. Blåmuslingen lægger ca. 10 mio. æg i maj måned. Af æggene udvikles fritsvømmende larver, der er forsynet med et svømmesejl. De føres rundt i havet af vandmasserne, og efter ca. 3 uger sætter de sig fast på en pæl, en sten eller, som blåmuslingernes larver foretrækker, på tang.

De forskellige muslingearter er knyttet til forskellige typer havbund. På lavt vand med stenet bund træffes blåmuslingen hæftet til stenene ved hjælp af nogle limtråde, der hedder byssustråde. På sandbunden træffes muslinger, der lever nedgravet. De graver sig ned for ikke at blive skyllet væk af bølgerne. Det gælder bl.a. for hjertemuslinger eller østersømuslinger.

Forslag til inddragelse af eksterne samarbejdspartnere

En strand- eller havnetur kan naturligt suppleres med et undervisningsoplæg på Naturhistorisk Museum om havets dyr.

Kattegatcentret og Naturcenter Randers Fjord har ligeledes undervisningstilbud om dyr fra havet.

Litteratur

Rosenkilde og Bagger - *Danmarks dyreverden Bind 3* -1978

Savage, Stephen - *Dyr i havet* - Flachs, 1996.

Servé, Kurt - *Smådyr på lavt vand ved kyst og i vade* - OP, 1996.

Havet, og Danske Havmuslinger - Natur og Museum, Naturhistorisk Museum 1998-3 og 1984-2

Links

Dyrs tilpasninger til deres miljø: <http://www.naturligvis.u-net.dk/index.php3>

OCEAN98 – Fakta om fisk og skaldyr: <http://www.ocean98.dk/>

Tidevandstabel <http://www.dmi.dk/dmi/index/danmark/vandstand/tidevand.htm>